NORAKSTS

Lieta Nr. A 42 5339 08
Lietvedības Nr. A 2869-09/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 4.decembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis M.Birkmanis,

piedaloties pieteicējam *L.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu *L.B.* (personas kods */personas kods/*) pieteikumā par Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas 2008.gada 11.marta lēmuma Nr.D57/10-6/415 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 28.februārī Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas inspektors sastādīja *L.B.* administratīvā pārkāpuma protokolu – paziņojumu Nr.D57 105970103 (turpmāk arī – Protokols), kurā norādīts, ka 2008.gada 28.februārī, plkst.12:37 transportlīdzeklis Toyota ar valsts reģistrācijas numura zīmi */reģistrācijas numurs/* bija novietots stāvēšanai Rīgā, pie ēkas Maskavas ielā 285/1 – nav novietots uz brauktuves, tādējādi neievērojot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 128.punktā noteiktās prasības, un transportlīdzekļa vadītājs ir izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā – LAPK) $149.^{10}$ panta vienpadsmitajā daļā minēto administratīvo pārkāpumu. Transportlīdzekļa vadītājam, kas neatrodas pārkāpuma izdarīšanas vietā, nolemts uzlikt naudas sodu Ls 10 (desmit latu) apmērā.

[2] 2008.gada 8.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *L.B.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums par Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas 2008.gada 11.marta lēmuma Nr.D57/10-6/415 (turpmāk arī – Lēmums) atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[2.1] Administratīvā pārkāpuma protokolā un paziņojumā Nr.D57 105970103 nav salasāms lēmuma sastādītāja vārds. Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas priekšnieks Lēmumā norāda, ka pieteicēja viedoklis par to, ka protokols nav salasāms, ir subjektīvs. Taču amatpersona nav norādījusi nevienu apstākli, vadoties no kura varētu secināt, ka pieteicēja viedoklis par protokola nesalasāmību būtu

subjektīvs. Pieteicējs vēlas norādīt, ka burtu „r" vārdā *A.* tikpat labi var uzskatīt par burtu „l". Līdz ar to, tieši Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas priekšnieka viedoklis lēmumā, ka protokols ir salasāms, ir subjektīvs.

Ņemot vērā minēto, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu un paziņojumu Nr.105970103 ir pārkāpts Ceļu satiksmes likuma $43.^{2}$ panta pirmās daļas 2.punkts un LAPK 274.panta otrās daļas 1.punkts, t.i., lēmumā nav norādīts protokola – paziņojuma sastādītāja vārds un uzvārds.

Turklāt Lēmumā nav norādīts Lēmuma sastādīja vārds, kas arī ir procesuāls pārkāpums un pamats minētā Lēmuma atcelšanai.

[2.2] No Protokola nav saprotama pārkāpuma izdarīšanas būtība. No Protokolā norādītā, pretēji Lēmumā apgalvotajam, nav saprotams, ka automašīna bija novietota stāvēšanai apstādījumos. Līdz ar to arī nav saprotams, vai pieteicējs sodīts par to, ka nenovietoja automašīnu stāvēšanai uz brauktuves, vai par to, ka nenovietoja automašīnu stāvēšanai apstādījumos.

[2.3] Pieteicējs vēlas norādīt, ka Ceļu satiksmes noteikumu 1.9.punkts izskaidroja, kas ir ceļš Ceļu satiksmes noteikumu izpratnē. Taču nekādā gadījumā no minētā panta normas neizrietēja, ka transportlīdzekļa novietošana stāvēšanai būtu atļauta tikai ceļa robežās. Šādus ierobežojumus Ceļu satiksmes noteikumi nenosaka. Turklāt Ceļu satiksmes noteikumu 1.9.punkts, uz kuru ir atsaucies Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas priekšnieks Lēmumā, ar Ministru kabineta 2008.gada 5.februāra noteikumiem Nr.75 „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumos Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi"" (stājušies spēkā 2008.gada 16.februārī), ir svītrots.

[2.4] Saskaņā ar Rīgas domes 2001.gada 14.augusta lēmuma Nr.305 „Par transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšanas noteikumu ievērošanas kontroli" 6.punktu Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas inspektori ir tiesīgi izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas par transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšanas noteikumu pārkāpumiem un uzlikt administratīvo sodu tikai saskaņā ar LAPK $149.^{10}$ pantu un $149.^{31}$ panta astoto daļu.

Kā izriet no LAPK, tad minētā kodeksa $149.^{10}$ pants un $149.^{31}$ panta astotā daļa atrodas kodeksa desmitajā „a" nodaļā, kura saucas „Administratīvie pārkāpumi ceļu satiksmē". Ņemot vērā minēto, kā arī vadoties no Ceļu satiksmes likuma $43.^{3}$ panta konstatējams, ka sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu – paziņojumu un uzlikt administratīvo sodu, ja transportlīdzekļa vadītājs neatrodas pārkāpuma izdarīšanas vietā, Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas inspektori ir tiesīgi tikai par konstatētajiem pārkāpumiem ceļu satiksmē.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 3.panta otro daļu, ceļu satiksmes kārtību Latvijā nosaka Ministru kabinets, apstiprinot Ceļu satiksmes noteikumus. Līdz ar to sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu –

paziņojumu un uzlikt administratīvo sodu, ja transportlīdzekļa vadītājs neatrodas pārkāpuma izdarīšanas vietā, Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas inspektori ir tiesīgi tikai par konstatētajiem Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem.

Ņemot vērā minēto, un apstākli, ka 2008.gada 28.februārī, novietojot transportlīdzekli stāvēšanai, pieteicējs nav pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu prasības, Lēmums, ar kuru atstāts spēkā 2008.gada 28.februārī pieņemtais lēmums par Protokola piemērošanu, ir prettiesisks un atceļams.

[2.5] Ceļu satiksmes noteikumu 128.punkts nosaka kartību, kāda transportlīdzeklis novietojams stāvēšanai uz ceļa. Ņemot vērā, ka Lēmumā konstatēts, ka transportlīdzeklis nebija novietots stāvēšanai uz ceļa, kā arī apstākli, ka Ceļu satiksmes noteikumi nenosaka ierobežojumus transportlīdzekļu novietošanai stāvēšanai tikai uz ceļa, konstatējams, ka pieteicējs nav pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 128.punkta prasības.

[2.6] Ceļu satiksmes noteikumu 155.punkts, kurš regulē stāvēšanas noteikumus dzīvojamajā zonā, atrodas Ceļu satiksmes noteikumu 13.sadaļā, kura nosaka Ceļu satiksmi dzīvojamajā zonā. Tādejādi konstatējams, ka tās tiesību normas, kuras nosaka ceļu satiksmi dzīvojamajā zonā, tajā skaitā arī stāvēšanas noteikumus dzīvojamajā zonā, ir speciālas tiesību normas, attiecībā pret vispārējiem ceļu satiksmes noteikumiem, tajā skaitā arī pret vispārējiem stāvēšanas noteikumiem.

Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas priekšnieks, pieņemot Lēmumu, nav pareizi piemērojis materiālās tiesību normas, kā rezultātā taisījis nepareizu lēmumu.

[2.7] Lēmumā nav norādīts, kāpēc dotajā gadījumā ir piemērojams Ceļu satiksmes noteikumu 128.punkts, nevis Ceļu satiksmes noteikumu 155.punkts. Tādejādi Lēmumu nevar uzskatīt par pamatotu.

[2.8] Lēmumā nav norādīts, kādu citu privātpersonu un kādas tieši tiesības tiek aizsargātas, faktiski aizliedzot pieteicējam novietot viņam piederošo automašīnu stāvēšanai pie ēkas, kurā viņš dzīvo un vietā, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos vai citu transportlīdzekļu braukšanu.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļa tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, norādot turpmāk minēto.

[3.1] Ceļu satiksmes noteikumu 128.punkts nosaka vietas, kur drīkst novietot transportlīdzekļus stāvēšanai, t.i., pa labi uz ceļa nomales vai pa labi brauktuves malā. Ceļa nomales jēdziens ir dots Ceļu satiksmes noteikumu 1.29.punktā, bet brauktuves jēdziens – 1.8.punktā. Ņemot vērā publiskās tiesībās pastāvošo principu, ka atļauts ir tikai tas, kas ir atļauts, tad iepriekš minētās tiesību normas ir uzskatāmas par imperatīvam normām (Ceļu satiksmes noteikumu 4.punkts), no kurām izņēmumus var noteikt tikai likumdevējs. Pieteicējs nav novietojis transportlīdzekli tā, kā to atļauj

Ceļu satiksmes noteikumu 128.punkts, kā arī nav norādījis tiesību normu, kas viņam atļauj atkāpties no vispārīgās prasības par transportlīdzekļa novietošanu.

[3.2] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 65.pantu un LAPK I49.[10] panta piektās daļas 3.punktu Rīgas pašvaldības policijai, konstatējot attiecīgu administratīvo pārkāpumu, ir jāizdod obligāts administratīvais akts, līdz ar ko likumdevējs jau ir izvērtējis indivīda tiesību ierobežojuma lietderību.

[3.3] Pieteicējs uzskata, ka dzīvojamās zonās ir jāpiemēro citas tiesību normas, t.i., tiesību normas, kas regulē ceļu satiksmi dzīvojamās zonās. Taču tajā pašā laikā pieteicējs nav ņēmis vērā Ceļu satiksmes noteikumu būtību un nav tulkojis tiesību normas kopsakarā. Atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 13.nodaļai dzīvojamās zonās tiešām ir ievests īpašs satiksmes režīms, taču šis īpašais ceļu satiksmes režīms pats par sevi neatceļ pienākumu ievērot Ceļu satiksmes noteikumu vispārīgās tiesību normas, tai skaitā, tiesību normas, kas regulē transportlīdzekļu apstāšanos un stāvēšanu. Tādējādi, arī dzīvojamās zonās atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumiem ceļu satiksmes dalībnieki piedalās ceļu satiksmē un tiem ir jāievēro ne tikai speciālās tiesību normas, bet arī vispārīgās tiesību normas.

[4] Pieteicējs tiesas sēdē uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, balstoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

[5] Atbildētāja pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Ņemot vērā, ka atbildētājs par lietas izskatīšanas vietu un laiku informēts likumā noteiktajā kārtībā un nav tiesu informējis par neierašanās iemesliem, tiesa atzīst, ka lietu iespējams izskatīt bez atbildētāja pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un noklausoties pieteicēja paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[7] Ar pārsūdzēto Lēmumu pieteicējam saskaņā ar LAPK 149.[10] panta vienpadsmito daļu piemērots naudas sods desmit latu apmērā par Latvijas Republikas Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" 128.punkta pārkāpumu.

[8] Atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 128.punktam transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta ceļa labajā pusē iespējami vairāk pa labi uz nomales, bet, ja tās nav, – brauktuves malā vietās, kur ir iespējams piebraukt, nepārkāpjot šo noteikumu prasības. Ja brauktuves malā izveidoti šim nolūkam paredzēti paplašinājumi, transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta šajos paplašinājumos.

Tas nozīmē, ka Ceļu satiksmes noteikumu 128.punkts nosaka transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšanas kārtību uz ceļiem. Tādejādi, lai atbildētu uz jautājumu vai ir pārkāpts Ceļu satiksmes noteikumu

128.punkts, vispirms ir jāatbild uz jautājumu vai teritorija, uz kuras ir apstājies vai stāv transportlīdzeklis, ir uzskatāma par ceļu Ceļu satiksmes noteikumu izpratnē un tikai pēc tam ir jāatbild uz jautājumu, vai transportlīdzekļa apstāšanās vai stāvēšana notikusi atbilstoši tiesību normā noteiktajai kārtībai.

[9] Lietā nav strīda, ka 2008.gada 28.februārī, plkst.12:37 pieteicējs bija novietojis stāvēšanai transportlīdzekli Toyota ar valsts reģistrācijas numura zīmi */reģistrācijas numurs/*, Rīgā, pie ēkas Maskavas ielā 285/1.

Lietā pastāv strīds par to vai pieteicēja darbībās ir konstatējams Ceļu satiksmes noteikumu 128.punkta pārkāpums.

[10] Ceļu satiksmes likuma 1.panta trešā punkta izpratnē ceļš ir jebkura satiksmei izbūvēta teritorija (autoceļš, iela, prospekts, šķērsiela un tamlīdzīgas teritorijas visā platumā, ieskaitot brauktuvi, ietves, nomales, sadalošās joslas un saliņas). Ceļa kompleksā ietilpst ceļš, mākslīgās būves (tilti, satiksmes pārvadi, tuneļi, caurtekas, ūdens novadīšanas ietaises, atbalsta sienas un citas būves), ceļu inženierbūves (pasažieru sabiedrisko transportlīdzekļu pieturvietas un paviljoni, bremzēšanas un paātrinājuma joslas, transportlīdzekļu stāvvietas, atpūtas laukumi, veloceliņi un ietves, ceļu sakaru un apgaismojuma līnijas un citas inženierbūves), satiksmes organizācijas tehniskie līdzekļi (ceļa zīmes, luksofori, signālstabiņi, aizsargbarjeras, gājēju barjeras, vertikālie un horizontālie ceļa apzīmējumi un citi tehniskie līdzekļi).

Tādejādi, lai kādu teritoriju atzītu par ceļu likuma izpratnē ir jākonstatē, ka tā ir speciāli izbūvēta satiksmei, ar ceļa pamatelementu – brauktuvi.

[11] LAPK 243.pants noteic, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Šos faktus konstatē ar šādiem līdzekļiem: ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ar cietušā un liecinieku liecībām, eksperta atzinumu, lietiskajiem pierādījumiem, protokolu par priekšmetu un dokumentu izņemšanu, citiem dokumentiem, kā arī pārkāpumus fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem (braukšanas ātruma noteikšanas mērierīces, mērierīces alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, foto, video u.tml.).

Tādējādi, par pierādījumiem šajā lietā var kalpot administratīvā pārkāpuma protokols – paziņojums Nr.D57 105970103 *(lietas 7.lapa)* un fotouzņēmumi *(lietas 24.lapa)*.

[12] Izvērtējot lietas materiāliem pievienotos fotouzņēmumus redzams, ka transportlīdzeklis novietots stāvēšanai pie daudzdzīvokļu

dzīvojamās mājas uz dzīvojamai mājai pieguļošā zāliena.

Lai gan atbildētājs apgalvo, ka pieteicējs ir pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 128.punktu, tātad kārtību, kādā ir atļauta apstāšanās un stāvēšana uz ceļa, tajā pat laikā Lēmumā atbildētājs sniedz tādu teritorijas aprakstu, kas nepārprotami norāda, ka attiecīgā teritorija nav pieskaitāma ceļiem.

[13] Ceļu satiksmes noteikumu 13.nodaļa regulē Ceļu satiksmi dzīvojamās zonās. Minēto noteikumu 1.16.apakšpunkts noteic, ka dzīvojamā zona – apbūvēta teritorija (dzīvojamais masīvs, atpūtas vieta) vai tās daļa, kurā iebraukšana apzīmēta ar 528.ceļa zīmi, bet izbraukšana - ar 529.ceļa zīmi. Savukārt saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 155.punktu, transportlīdzekļu stāvēšana dzīvojamās zonās atļauta tikai speciāli paredzētās stāvvietās. Ja tādu stāvvietu nav vai ja tās ir aizņemtas, – transportlīdzekļu stāvēšana atļauta tikai vietās, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos vai citu transportlīdzekļu braukšanu.

Tā kā Ceļu satiksmes noteikumu 155.punkts ir speciālā tiesību norma attiecībā pret Ceļu satiksmes noteikumu 128.punktu, tad konstatējot, ka transportlīdzeklis novietots stāvēšanai dzīvojamā zonā ir piemērojama speciālā tiesību norma, attiecīgi izvērtējot vai transportlīdzekļa vadītājs pieļāvis tās pārkāpumu.

Atzīstams, ka atbildētājs Lēmumā vispār nav noskaidrojis un nav vērtējis vai attiecīgā teritorija, kurā novietots pieteicēja transportlīdzeklis, atzīstama par dzīvojamo zonu.

[14] Administratīvā pārkāpuma lieta, ievērojot pārkāpuma raksturu un sankcijas atbilstību krimināls fērai, ir pielīdzināma krimināllietai *(sk. Satversmes tiesas 2002.gada 20.jūnija spriedumu lietā „Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 279.panta otrās daļas un 280.panta pirmās daļas 4.punkta daļā, kas nosaka, ka tiesas spriedums lietā par amatpersonas lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu ir galīgs, un Latvijas Civilprocesa kodeksa 239.panta ceturtās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 89., 91. un 92. pantam, kā arī 1950.gada 4.novembra Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.pantam”)*. Līdz ar to, izlemjot jautājumu par pārkāpēja vainu, jāievēro nevainīguma prezumpcija – nevienu nevar atzīt par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīt, kamēr viņa vaina nav pierādīta likumā noteiktajā kārtībā, kā arī visas šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu indivīdam (pārkāpējam).

Balstoties uz iepriekšminēto, kā arī to, ka lietā nav nekādu pierādījumu, ka teritorija, kurā stāvēja pieteicēja transportlīdzeklis, ir ceļš, konstatējams, ka atbildētājs nepareizi noteicis administratīvā pārkāpuma sastāvu – objektu un tādejādi kļūdījies materiālo tiesību normu piemērošanā.

Secināms, ka pieteicējs nepamatoti saukts pie administratīvās

atbildības saskaņā ar LAPK 149.[10] panta vienpadsmito daļu, par Ceļu satiksmes noteikumu 128.punkta pārkāpumu.

[15] Tiesai, izskatot konkrēto lietu, ir jāpieņem viens no LAPK 286.panta pirmajā daļā paredzētajiem lēmumiem.

Tā kā šajā lietā ir konstatēts būtisks iestādes materiālo tiesību normu pārkāpums, tiesa atzīst, ka Lēmums ir atceļams. Vienlaikus no lietas materiāliem izriet, ka nav iespējams administratīvā pārkāpuma lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai, jo uz šo brīdi konstatējams tāds apstāklis, kas saskaņā ar LAPK 239.panta 7.punktu nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā un ir pamats lietvedību izbeigt – ir pagājis LAPK 37.pantā pirmajā daļā paredzētais termiņš administratīvā soda uzlikšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 253.panta pirmo daļu, 289.-291.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 7.punktu un 286.panta pirmās daļas 3.punktu, tiesa

nosprieda:

apmierināt *L.B.* pieteikumu par Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas 2008.gada 11.marta lēmuma Nr.D57/10-6/415 (administratīvā pārkāpuma protokols – paziņojums Nr.D57 105970103) atcelšanu.

atcelt pilnībā Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas nodaļas 2008.gada 11.marta lēmumu Nr.D57/10-6/415 (administratīvā pārkāpuma protokols – paziņojums Nr.D57 105970103) no tā pieņemšanas dienas.

Izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu ar šī tiesas sprieduma spēkā stāšanās brīdi.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) M.Birkmanis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis _____ M.Birkmanis
Rīgā, 2009.gada 4.decembrī.